

Skipulagsstofnun
Borgartún 7b
105 REYKJAVÍK

Garðabær, 22. apríl 2024
Málsnúmer: 202403-0046
SS

Efni: Umsögn um matsáætlun vindorkugarðs á Grjóthálsi.

Vísað er í tölvubréf frá Skipulagsstofnun sem barst gegnum Skipulagsgátt, dags. 20. mars 2024, þar sem óskað er eftir umsögn Náttúrufræðistofnunar Íslands um matsáætlun framkvæmdar Hljóms ehf. á 66-100 MW vindorkugarði á Grjóthálsi í Borgarbyggð.

Náttúrufræðistofnun veitti umsögn um matsáætlun sem kynnt var í mars 2020, og er umsögnin dagsett 20. apríl 2020. Verkefnið hefur tekið nokkrum breytingum síðan þá og vindmyllur bæði orðnar fleiri og stærri. Náttúrufræðistofnun hefur kynnt sér nýju matsáætlunina og vill koma eftirfarandi ábendingum á framfæri.

Matsáætlunin greinir ágætlega frá flestum þeim þáttum sem þurfa að koma fram. Ljóst er af lýsingunni á framkvæmdinni að um nokkuð umfangsmikil áform er að ræða á svæði sem í dag er lítt snortið. Fyrir utan vindmyllurnar sjálfar sem þarf að reisa og eru stór mannvirki, þarf aðkomuvegi að þeim öllum sem og fleiri þjónustumannvirki. Þá er efnistökuþörf umtalsverð og m.a. gert ráð fyrir fimm nýjum námum á framkvæmdasvæðinu. Ljóst er að umhverfisáhrif af framkvæmd og starfsemi vindorkugarðsins verða umtalsverð og margs konar og áhrifasvæði þeirra allstórt.

Náttúrufræðistofnun telur afar mikilvægt að fullnægjandi upplýsingar séu til staðar um alla umhverfisþætti sem meta þarf áhrif á. Tryggja þarf að gagnasöfnun endurspegli þetta og að aðferðafræði og magn gagna fullnægi viðmið um gæði til að öruggt sé að ákvarðanataka byggi á bestu vitneskju.

Saknað er umfjöllunar um möguleg áhrif framkvæmdarinnar á vatnafar og lífríki ferskvatns innan og í nágrenni við framkvæmdasvæðið m.a. vegna mengunarhættu. Þá ætti að kanna betur örplastmengun frá starfsemi vindmylla og hættu á áhrifum af slíkri mengun á lífríki.

Náttúrufræðistofnun framkvæmir athuganir á gróðurfari og hafa vettvangsathuganir þegar farið fram. Stofnuninni er einnig ætlað að gefa mat sitt á áhrif framkvæmdarinnar á mikilvægar vistgerðir og tegundir. Greinargerð stofnunarinnar mun fylgja með umhverfismatskýrslunni. Ekki verður fjallað frekar um þessa umhverfisþætti í þessari umsögn.

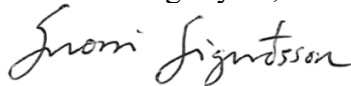
Fuglar eru sérstaklega viðkvæmir fyrir áhrifum af vindorku, bæði vegna búsvæðaeyðingar en sérstaklega áflugshættu. Farið hefur verið í ítarlegar fuglarannsóknir af ýmsum toga á svæðinu sem að mati Náttúrufræðistofnunar ættu að reynast fullnægjandi til að meta áhrif vindorkuáformanna á fuglalíf. Þó er ekki með öllu skýrt hvort ratsjarmælingar ná einungis yfir eitt ár, 2022, vegna bilunar búnaðar, eða hvort nýrri gögn t.d. frá 2023 séu til staðar. Að mati Náttúrufræðistofnunar dugar eins árs mælisería af ratsjargögnum tæplega. Einnig má benda á að Náttúrufræðistofnun býr yfir nýrri upplýsingum um ferðir hafarna sem ættu að gagnast. Við mat á hljóðmengun ætti að taka tillit til áhrifa af slíkri mengun á fugla.

Staðsetning vindorkugarðsins er nálægt fjölförnum þjóðleiðum og í landshluta þar sem þéttleiki íbúa- og frístundabyggðar er fremur mikill fyrir dreifbýli. Svæðið hlýtur því að teljast næmt fyrir landslags- og ásýndaráhrifum. Stefnt er að landslagsgreiningu og -kortlagningu og nokkuð ítarlegri ásýndargreiningu. Náttúrufræðistofnun gerir ekki athugasemdir við þær áformuðu athuganir og greiningar sem stefnt er að til að meta áhrif á landslag og ásýnd en nauðsynlegt er að matið nái yfir öll mannvirki sem framkvæmdin felur í sér þ.m.t. vegi. Þá er mikilvægt að áætla eins og hægt er samlegðaráhrif við áætlaða Holtavörðuheiðarlínu 1 þegar kemur að ásýndaráhrifum. Einnig ætti að setja ásýndar- og landslagsáhrif í samhengi við áhrif á samfélagslega þætti s.s. ferðaþjónustu, búsetu o.fl.

Stofnunin mun veita umsögn um umhverfismatsskýrslu og mun þar leggja mat á niðurstöðu umhverfismatsins fyrir alla umhverfisþætti er varða fagsvið stofnunarinnar, bera saman valkostina og meta heildstætt umhverfisáhrif framkvæmdarinnar.

Virðingarfyllst,

Snorri Sigurðsson

Sviðsstjóri náttúruverndarsviðs

Skipulagsstofnun
Bt. Jóhönnu Hrundar Einarsdóttur
Borgartúni 7b
105 Reykjavík
skipulag@skipulag.is

Dags. 22. apríl 2024
Tilv. 5618-0-0005
Mál 2024-0105

Með erindi dags. 20. mars sl. óskaði Skipulagsstofnun eftir umsögn Veðurstofu Íslands um áform Hrjóna ehf. um að reisa vindorkugarð á Grjóthálsi við Holtavörðuheidi á jörðunum Hafþórsstöðum og Sigmundarstöðum í Borgarbyggð, með uppsett heildarafl um 66-100 MW.

Umsögn Veðurstofu Íslands er sem hér segir:

Í kafla 3.2.3 um Veðurfar og vind kemur fram að “Til að staðfesta áætlaðan vind og fá áreiðanlegri upplýsingar um vindinn hefur verið aflað gervihnattaupplýsinga er varðar vindbreytileika.” Ekki er ljóst hvað er átt við, þ.e. hvers konar gögn er um að ræða. Þetta þyrfti að skýra.

Í kafla 3.2.1 um Framkvæmdasvæði er vitnað í mynd 1.1. fyrir “afmörkun framkvæmdasvæðis (alls um 370 ha), mögulegar staðsetningar vindmylla og kranaplön við vindmyllur, efnistökusvæði, mögulega staðsetningu safnstöðvar, vega o.fl.” en mynd 1.1. er yfirlitskort þar sem framkvæmdasvæði er eingöngu brot af kortinu og ekki að sjá mögulegar staðsetninga t.d. vindmylla og kranaplana.

Í matsáætluninni er lýsing á mati á ásjón og hljóðvist en ekki er minnst á flökt á sólarljósi. Eðlilegt er að kanna hvort slíkt flökt hafi áhrif fyrir norðan framkvæmdasvæði þegar sól er lágt og lofti.

Virðingarfyllt,
fh. Veðurstofu Íslands

Hlíf Sævarsdóttir
Sérfræðingur á rekstrarsviði

Skipulagsstofnun
Borgartún 7b
105 Reykjavík

Reykjavík, 22. apríl 2024
UST202403-324/S.A.J.
10.05.00

Efni: Ósk um umsögn - Vindorkugarður á Grjóthálsi

Vísað er til erindis Skipulagsstofnunar dags. 20. mars sl. þar sem óskað er umsagnar Umhverfisstofnunar um um ofangreinda tillögu að matsáætlun.

Framkvæmdarlýsing

Áformað er að reisa vindorkugarð á Grjóthálsi við Holtavörðuheidi, á jörðunum Hafþórsstöðum og Sigmundarstöðum í Borgarbyggð, með uppsett heildarafl um 66-100 MW. Gert er ráð fyrir að fjöldi vindmylla verði á bilinu 10-14 vindmyllur og að afl hverrar vindmyllu verði 6,6-7,2 MW.

Breyting frá fyrri áformum

Í skýrslunni kemur fram að sú tillaga sem kynnt er í þessari matsáætlun er innan sama framkvæmdasvæðis og kynnt hafði verið í tillögu að matsáætlun fyrir vindmyllur á Grjóthálsi sem skilað var inn til Skipulagsstofnunar í mars 2020. Skipulagsstofnun féllst á þá matsáætlun með athugasemdum í september 2020. Þeir valkostir sem kynntir voru í þeirri matsáætlun voru eftirfarandi:

- Valkostur A | 6 vindmyllur, 150 m að hæð með spaða í efstu stöðu. Möguleg aflgeta 30 MW.
- Valkostur B | 6 vindmyllur, 135 m að hæð með spaða í efstu stöðu. Möguleg aflgeta 21 MW.
- Valkostur C | 2 vindmyllur, 150 m að hæð með spaða í efstu stöðu. Möguleg aflgeta 9,8 MW.

Gert var ráð fyrir að framkvæmdasvæði valkosta yrði það sama og nú er gert ráð fyrir, á jörðunum Hafþórsstöðum og Sigmundarstöðum í Borgarbyggð á allt að 1 km² svæði.

Síðan fyrri matsáætlun lá fyrir hafa orðið breytingar á framkvæmdinni, þær helstu eru eftirfarandi:

- Vindmyllur verða fleiri en áður var ætlað eða 10-14 í stað 2-6 og aflgeta á bilinu 66-100 MW í stað 9,8-30 MW.
- Vindmyllur verða hærri en áður var ætlað eða um 180 m háar með spaða í efstu stöðu í stað 135-150 m. Í fyrri matsáætlun var fallið frá 180 m háum vindmyllum eftir greiningu á sjónrænum áhrifum. Síðan það var hefur verkefnið þróast og unnið frekar í nánari staðsetningu vindmylla innan svæðis. Greining sjónrænna

áhrifa í fyrri matsáætlun miðaði við staðsetningu vindmylla á hæstu punktum á svæðinu en frekari greining hefur leitt í ljós að slíkt verður ekki raunin.

Vegna þessara breytinga á upphaflegri útfærslu sem kynntar voru í fyrirbyggjandi matsáætlun, var í samráði við Skipulagsstofnun ákveðið að fara með þessa nýju útfærslu í sjálfstætt ferli mats á umhverfisáhrifum og er þessi matsáætlun fyrsta skrefið í því ferli. Þá munu rannsóknir sem þegar hafa verið gerðar vegna nýtast við mat á umhverfisáhrifum vegna þessarar nýju útfærslu.

Helstu ástæður að baki þeirri ákvörðun að fjölga vindmyllum á svæðinu eru eftirfarandi:

- Tæknilegar: Mikil framþróun er í tækni hvað varðar vindmyllur og eru reglulega að koma fram tegundir sem eru öflugri en þær sem fyrir voru s.s. hvað varðar orkuframleiðslu. Þannig hefur orðið framþróun frá því að fyrri matsáætlun var samþykkt og þær tegundir sem þar er lýst eru ekki taldar hagkvæmar í dag. Orkuframleiðsla verður þannig meiri með nýjum valkosti, sem þó rúmast innan marka framkvæmdasvæðis í fyrri tillögu.
- Styrking flutningskerfis raforku: Þegar vinna við þróun verkefnis hófst var miðað við að nýta flutningsgetu Hrutatungulínu 1 sem liggur um svæðið. Eftir að fyrstu hugmyndir voru komnar fram um vindorkugarð á Grjóthálsi, lagði Landsnet fram hugmyndir um uppfærða háspennulínu Holtavörðuheidiarlínu 1. Sú lína gefur kost á aukinni framleiðslu og því var ákveðið að fjölga vindmyllum því hagkvæmara er að reisa vindorkugarð með fleiri vindmyllum, einkum vegna fasts uppsetningar- og viðhaldskostnaðar.
- Samfélag: Stærri vindorkugarður með 10-14 vindmyllum hefur í för með sér betri nýtingu á þeim innviðum sem þarf að reisa s.s. tengivirki með tengingu við landsnetið, aðkomuvegi, vegi innan svæðis og betri nýtingu á háspennulínum. Uppbygging vindorkugarðs hefur einnig í för með sér auknar skatttekjur án aukinna útgjalda.

Votlendi

Fram kemur að innan fyrirhugaðs framkvæmdasvæðis séu votlendissvæði er njóta sérstakrar verndar skv. 61. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd.

Umhverfisstofnun bendir á að í 61. gr. náttúruverndarlaganna er kveðið á um sérstaka vernd þeirra vistkerfa og jarðminja sem taldar eru upp í 1. og 2. mgr. sama ákvæðis. Skv. 3. mgr. ákvæðisins ber að forðast röskun þeirra náttúruyrirbæra, sem undir greinina falla, nema brýna nauðsyn beri til og ljóst að aðrir kostir séu ekki fyrir hendi. Í greinargerð með frumvarpi til laga um náttúruvernd er með orðalaginu „brýn nauðsyn“ lögð áhersla á að einungis mjög ríkir hagsmunir geti réttlætt röskun og þá fyrst og fremst brýnir almannahagsmunir.

Umhverfisstofnun bendir á að ef tillagan gerir ráð fyrir röskun á vistkerfi eða jarðminjum sem njóta sérstakrar verndar þurfi að rökstyðja þá ákvörðun og gera grein fyrir öðrum kostum sem skoðaðir hafa verið sem mögulegir valkostir við útfærslu framkvæmdarinnar

og ástæðum þess að þeir urðu ekki fyrir valinu. Mikilvægt er að í umhverfismati komi fram hvaða brýnu almannahagsmunir réttlæti röskun á votlendi, sem er óhjákvæmileg á þessu svæði. Stofnunin telur að rökstyðja þurfi vel brýnu nauðsyn þess að þessi staðsetning sé valin þegar aðrar staðetningar eru mögulegar sem uppfylla náttúruverndarlög og valda ekki röskun á votlendi.

Stofnunin bendir auk þess á að skylt er að afla framkvæmdaleyfis, eða eftir atvikum byggingarleyfis, vegna allra framkvæmda sem fela í sér röskun á svæðum sem njóta sérstakrar verndar, sbr. skipulagslög og lög um mannvirki. Á þetta að tryggja að tekið sé til ítarlegrar skoðunar hvort framangreint skilyrði sé uppfyllt.

Við mat á leyfisumsókn ber að vega saman mikilvægi náttúruminjanna sem í húfi eru og hagsmuni af fyrirhugaðri framkvæmd. Við matið skal litið til verndarmarkmiða 2. og 3. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd, auk þess sem tekið skal mið af mikilvægi minjanna og sérstöðu í íslensku og alþjóðlegu samhengi, sbr. 3. og 4. mgr. 61. gr. laganna.

Ákveði leyfisveitandi að veita leyfi þrátt fyrir framangreint skal hann, með vísan í 5. mgr. 61. gr. náttúruverndarlaga, rökstyðja þá ákvörðun sérstaklega og gera grein fyrir öðrum kostum sem skoðaðir hafa verið sem mögulegir valkostir við útfærslu framkvæmdarinnar og ástæðum þess að þeir urðu ekki fyrir valinu. Einnig skal gera grein fyrir fyrirhuguðum mótvægisáðgerðum, sem og mögulegri endurheimt náttúruverðmæta þegar það á við. Þá skal afrit af útgefnu leyfi sent Umhverfisstofnun, sbr. 6. mgr. ákvæðisins.

Að auki bendir stofnunin á að verndun votlendis er aðgerð 1.4 í aðgerðaáætlun stjórnvalda í loftslagsmálum en aðgerðin felur í sér að koma í veg fyrir frekari framræslu votlendis hér á landi.

Ásýnd

Í greinargerðinni kemur fram að notast verður við GLVIA-leiðbeiningarnar við mat á sjónrænum áhrifum vegna vindorkugarðs á Grjóthálsi. Mat á sjónrænum áhrifum er gert út frá völdum útsýnisstöðum (ásýndarmyndum). Matið byggir annars vegar á greiningu á viðkvæmni útsýnis, sem skiptist í næmni sjónrænna viðtaka og gildi útsýnisins, og hins vegar umfangi breytinga á sjónrænum þáttum frá völdum útsýnisstöðum. Sjónræni viðtakar er sá hópur fólks sem getur orðið fyrir beinum áhrifum vegna breytinga á sjónrænum eiginleikum og útsýni.

Útbúin verða ljósmyndapör sem sýna útsýni frá ákveðnum sjónarhornum fyrir og eftir framkvæmdir. Teknar eru ljósmyndir frá völdum útsýnisstöðum, t.a.m. við veggi, á gönguleiðum, við mannabústaði eða á öðrum þekktum áningarstöðum þar sem fólk á leið um og er líklegt til að koma auga á viðkomandi mannvirki. Fyrir hvern myndatökustað verður útbúið sama sjónarhorn í tölvulíkani þar sem fyrirhuguð mannvirki eru sett inn. Þessum tveimur myndum verður svo skeytt saman þannig að setja megi fram sem raunverulegasta mynd af vindmyllunum, eftir að framkvæmdum er lokið. Við framsetningu myndefnis fyrir mat á áhrifum á ásýnd, þ.e. sýnileikakort og ásýndarmyndir, er stuðst við leiðbeiningar NatureScot. Að auki verður í umhverfismatsskýrslu gerð grein fyrir mögulegum áhrifum lýsingar innan vindorkugarðsins á ásýnd og myrkurgæði. Verður það

gert með því að útbúa ásýndarmyndir að næturlagi frá völdum sjónarhornum og mat lagt á möguleg áhrif út frá þeim.

Framsetning myndefnis - Áhrifamat

Umhverfisstofnun telur framsetning mynda vera ágæta en Umhverfisstofnun bendir á að þó svo að vindmyllan sjálf hafi mesta áhrif á ásýnd þá eru önnur mannvirki eins og vegir sem hafa áhrif þó svo að vægi þeirra sé minna. Umhverfisstofnun telur æskilegt, að vinnuvegir séu einnig settir inn á myndefni á sléttu landi. Hins vegar telur stofnunin það nauðsynlegt að settir séu vegir inn á myndefni þegar gert er ráð fyrir vindmyllum í hlíðum eða ósléttu landi eins og á við í þessu tilfelli.

Þó svo að framkvæmdin sé afturkræf að því leiti að hægt sé að taka niður vindmyllurnar getur vegagerð og efnistaka haft veruleg og óafturkræf áhrif.

Auk þess vill Umhverfisstofnun benda á að mikilvægt er að hafa í huga að ljósmyndir gefa ekki alveg rétta mynd af áhrifum vindmylla vegna hreyfingar spaðanna. Því bendir stofnunin á þann möguleika að setja inn hreyfimyndir inni í skýrslur og annað kynningarefni.

Einnig telur stofnunin æskilegt að sýnd sé stærðarviðmið á skýringarmyndum, en Hallgrímskirkja hefur oft verið notuð til stærðarviðmið, auk þess er æskilegt að sýna mismuninn á stærð á núverandi vindmyllum og þeim vindmyllum sem á að setja upp. Einnig bendir stofnunin á þann möguleika að, ef Hallgrímskirkja er ekki notuð sem viðmið að staðsetja vindmyllu inni í þéttbýli til að meta áhrifin

Örplast

Umhverfisstofnun vill benda á að þekking á örplasti hefur aukist töluvert á undanförunum árum þar sem stærstu uppsprettur losunar örplasts á landi eru dekkjaslit, vegryk auk þess kemur plast frá sjávarútvegi og fiskeldi. Í skýrslu sem unnin var fyrir Umhverfisstofnun Noregs¹ árið 2020 kemur fram að myndun örplasts í Noregi er um 19.000 tonn. Í sömu skýrslu kemur fram áætlað losun á bilinu 10 til 170 tonn frá vindmyllum, miðað við þær 1000 vindmyllur sem voru starfandi á því ári. Auk þess kemur fram að matið varðandi örplast frá vindmyllum sé byggt á mjög takmörkuðum grunni.

Umhverfisstofnun leggur því til að framkvæmdaraðili leiti upplýsinga hjá framleiðendum og fái t.d. upplýsingar um sliti á blöðum og fjalli um áhrif örplasts í umhverfismatinu. Auk þess þarf að fjalla um þær mótvægisáðgerðir sem fyrirhugaðar eru m.a. við viðgerðir og viðhald á blöðum.

Niðurrif

Í greinargerð segir að líftími vindmyllanna er um 25 ár eða mögulega aðeins lengri, að þeim tíma liðnum verði tekin ákvörðun um áframhald orkunýtingar eða niðurrif. Í umhverfismatskýrslu verður fjallað um hvernig niðurrifi verði háttað komi til þess. Líklega mun niðurrif vindorkugarðsins hafa ámóta umhverfisáhrif og uppsetning hans, en áhrifin

¹ <https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/2021/april-2021/norske-landbaserte-kilder-til-mikroplast/>

munu vara í skemmri tíma. Umhverfisstofnun telur það mikilvægt að gerð verði ítarleg grein fyrir um umfang úrgangs sem fylgir uppbyggingu og síðar viðhaldi og niðurrifi og frágangi á svæðinu.

Skuggavarp, blikkljós og glampaáhrif

Í greinargerð kemur fram að umfang sjónrænna áhrifa verði metið með því að rýna í hversu mikið útsýni frá völdum útsýnisstöðum breytist og hversu merkjanlegar breytingarnar kunna að vera. Matið verður gert út frá ásýndarmyndum frá viðkomandi stöðum þar sem metið er hvernig fyrirhuguð framkvæmd birtist í umhverfinu, hversu mikill hluti vindmyllanna sést, hversu margar, nálægð við áhorfandann o.s.frv.

Skoðað verður hvort skuggaflökt og glampaáhrif hafi áhrif á ferðaleiðir og híbýli í nálægð fyrirhugaðs vindorkugarðs. Um er að ræða áhrif sem geta orðið þegar spaðar vindmylla skyggja með ákveðnum takti á sólarljós. Stuðst verður við erlendar leiðbeiningar varðandi þessi atriði og myndir unnar sem gefa til kynna umfang þessara áhrifa.

Skuggavarp gæti fallið undir sjónræn áhrif líkt og blikkljós frá vindmyllum, en mikilvægt sé að framkvæmdaraðili skoði hvort ekki væri eðlilegra að hafa skuggavarp sér matsþátt. Í umhverfismati þyrfti því að skoða áhrif skuggavarps og fjalla um mótvægisáðgerðir vegna skuggavarps t.d. með því að stöðva vindmylluna á þeim tímum sem skuggi myndast, til dæmis að morgni og að kvöldi, til þess að draga úr áhrifum á íbúa og aðra sem verða fyrir áhrifum.

Ískast

Í greinargerð er ekki fjallað um áhrif ískast frá vindmyllunum, þá frá vélarhúsi eða spöðum. Mikilvægt er að mati Umhverfisstofnunar að fjallað sé um þessa þætti í umhverfismati. Á heimasíðu Vatns- og orkumálastofnun Noregs (NVE)² segir að líkurnar á að einstaklingur slasist af ís/klaka sem fellur niður frá vélarhúsi eða kastast frá spöðum eru litlar, en afleiðingarnar geta verið miklar. Því er mikilvægt að framkvæmdaraðili geri áhættumat og vinni að mótvægisáðgerðum. Auk þess þarf að fjalla um mótvægisáðgerðir eins og uppsetning upplýsingaskilta fyrir ferðamenn, öryggisfjarlægðir og aðra upplýsingagjöf. Í skýrslu sem var gefin út árið 2019 af Vatns- og orkumálastofnun Noregs sem nefnist „Forslag til nasjonal ramme for vindkraft“³ segir að það eru fjölmargir þættir sem geta haft áhrif á ískast. Almenna regla sé sú að fjarlægðin skal vera summa hæð vindmyllu og þvermál spaða. Í Noregi árið 2019 eru fjarlægðin að jafnaði um 200 metrar. Umhverfisstofnun vill vekja athygli á að á upplýsingaskilti hjá vindorkuveri í Bjerkreim í Noregi þar sem fjarlægðin skal vera 300 metrar.⁴

² <https://www.nve.no/energi/energisystem/vindkraft/kunnskapsgrunnlag-om-virkninger-av-vindkraft-paa-land/iskast-fra-vindturbiner/>

³ https://publikasjoner.nve.no/rapport/2019/rapport2019_12.pdf

⁴ <https://www.aftenbladet.no/meninger/debatt/i/EQvAyP/vindkraftanlegg-paa-trollaasen-og-moifjellet-i-bjerkreim-faar-storekonsekvenser-for-naboene>

Fuglalíf

Varðandi áhrif á fuglalíf telur Umhverfisstofnun að rannsaka þurfi tap og breytingar á bússvæðum (varpárangur), áhrif á farleiðir og breytingar á hegðun og áflugsáhættu. Í rannsókn sem var unnin á áhrif vindorkugarðs á fuglalífs á Smølu á árunum 2006 til 2016 fundust 464 fuglar sem drápust við árekstur á vindmyllurnar sem eru 68 talsins á svæðinu. Meira en helmingur þeirra var rjúpur, eða 192 og hafernir 71.⁵

Skoða þarf hver áhrif hávaði hefur á búsvæði fuglanna þar sem að fuglar nota söng sem til samskipta eins og viðvörunarhljóð.

Hávaði

Umhverfisstofnun vill benda á heimasíðu Norsku Lýðheilsustofnunarinnar, en þar sem fjallað er um áhrif hljóðvistar frá vindmyllum.⁶ Þar kemur m.a. fram að skortur sé á rannsóknum og þekkingu vegna hávaða frá vindmyllum á lýðheilsu fólks miðað við t.d. umferðarhávaða, en hávaðinn getur valdið óþægindum, svefntruflunum, haft áhrif á geðheilsu og valdið hjarta- og æðasjúkdómum.

Umhverfisstofnun vill vekja athygli á að samkvæmt 7. gr. reglugerðar nr. 724/2008 um hávaða segir að viðmið heilsuspillandi hávaða er 85 desíbel(A) LAeq (jafngildishljóðstig í 8 klst). Þegar heilsuspillandi áhrif hávaða eru metin, skal sérstaklega hafa í huga eftirfarandi atriði: Styrk hávaðans mældan í desíbelum(A), tónhæð hávaðans, hvort hávaðinn er stöðugur eða breytilegur, daglega tímalengd hávaðans, tíma sólarhringsins er hávaðinn varir, heildartímabil, sem ætla má að hávaðinn vari (dagar/vikur) og að börn eru viðkvæmari fyrir hávaða en fullorðnir.

Umhverfisstofnun vill einnig vekja athygli á skýrslu sem nefnist „*Environmental noise guidelines for the European Region*“ sem gefin var út af WHO⁷ þar sem kemur fram á bls. 77 að lagt er til að hávaði frá vindmyllum sé undir 45 dB Lden. Hávaði yfir 45 db sé heilsuspillandi hávaði.

Virðingarfyllt,

Sverrir Aðalsteinn Jónsson

teymisstjóri

Axel Benediktsson

sérfræðingur

---

⁵ <https://ntnuopen.ntnu.no/ntnu-xmlui/handle/11250/2441256>

⁶ <https://www.fhi.no/ml/miljo/stoy/stoy--fra-vindturbiner-helseskadelig/>

⁷ Environmental noise guidelines for the European Region (who.int)

Vegna: Máls nr. 0317/2024, Vindorkugarður á Grjóhálsi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Samkvæmt matsáætlun er áætlað að huga betur að áhrifum á flug nærri umræddu svæði. Vakin er athygli á, að í stað ákvörðunar Samgöngustofu nr. 1/2019 er útgáfa reglugerðar innviðaráðuneytisins um sama efni fyrirhuguð á næstunni.

Mögulega verður CS ADR-DSN.Q.851 Marking and lighting of wind turbines og CS ADR-DSN.Q.852 Marking and lighting of overhead wires, cables, supporting towers, etc. í <https://www.easa.europa.eu/en/downloads/98016/en> fylgt í væntanlegri reglugerð.

Höfundur: Tómas Björn Ólafsson/tomas.b.olafsson@samgongustofa.is

Sent inn þann: 22.04.2024 , **Fyrir hönd:** Samgöngustofa

Efni: Umsögn Landsnets um matsáætlun vindorkugarðs á Grjóthálsi.

Landsneti barst þann 20. mars beiðni um að veita umsögn um tillögu að matsáætlun vegna vindorkugarðs á Grjóthálsi við Holtavörðuheidi í Borgarbyggð. Gert er ráð fyrir að uppsett heildarafl verði 66- 100 MW og fjöldi vindmylla á bilinu 10-14 talsins. Landsnet hefur kynnt sér framlögð gögn og gerir eftirfarandi athugasemdir við tillöguna.

Í kafla 3.2.6 í matsáætluninni er fjallað um tengingu við flutningskerfið. Landsnet tekur undir og ítrekar mikilvægi þess að samráð verði haft við fyrirtækið um tengimöguleika og að fjallað verði um það í umhverfismatskýrslu. Landsnet leggur á það mikla áherslu að greining á mögulegum tengingum við flutningskerfið, og útfærslum þar á, fari fram í samráði við Landsnet eins og lýst er í skilmálum fyrirtækisins um tæknilegar kröfur til vinnslueiningar, sbr. 7. kafla netmála Landsnets D1^[1].

Brýnt er að huga sérstaklega að því að tengimöguleikar falli að framtíðarhugmyndum Landsnets um uppbyggingu flutningskerfisins á svæðinu. Enn fremur þarf að kanna sérstaklega hvort mögulegar jarðstrengslagnir frá vindorkuverinu að tengingpunkti við flutningskerfið hafi áhrif á afhendingargæði raforku.

Landsnet mun óska eftir niðurstöðum kerfisgreininga framkvæmdaraðila á hlítingu vindorkuversins við netmála Landsnets (skilmála D1) og ef þurfa þykir óska eftir frekari gögnum og greiningum frá framkvæmdaraðila.

Eins og fram kemur í kafla 3.2.6. liggur nú ein háspennulína í gegnum skipulagssvæðið og önnur er í undirbúningi, þ.e. Holtavörðuheidarlína 1. Lagt hefur verið mat á nokkra valkosti vegna þeirrar línu, sem fara um eða nærri fyrirhuguðum vindorkugarði. Stefnt er að því að aðalvalkostur Landsnets (sem tekur til staðsetningu línunnar) liggja fyrir og verði kynntur nú í byrjun sumars, þegar umhverfismatskýrsla línunnar verður auglýst. Um er að ræða mjög mikilvægar tengingar í meginflutningskerfi Landsnets og því þarf að vera öruggt að rekstur þeirra verði áfram tryggður, bæði á framkvæmda- og rekstrartíma vindorkugarðsins. Helgunarsvæði raflína má kynna sér í leiðbeiningum Landsnets, *Hápsennulínur- aðgát skal höfð*.¹

Landsnet telur mikilvægt að í umhverfismatskýrslu fyrirhugaðs vindorkuvers verði metið hvort og hversu mikil áhætta er af staðsetningu og rekstri vindmylla nálægt háspennulínunum s.s. vegna flutninga vindmyllueininga, efnisflutninga, strenglagna og vinnu nærri henni. Einnig m.t.t. veðurfarslegra áhrifa svo sem mögulegs ískasts og myndunar vindstrengja frá vindmyllunum sem geti haft áhrif á rekstur loftlínunnar og mastra. Við endanlega verkhönnun þarf að vera búið að ganga úr skugga um að tilhögun vindmyllanna ógni ekki afhendingaröryggi og að persónuöryggi verði tryggt á framkvæmda- og rekstrartíma þeirra.

Landsnet bendir á í Noregi hefur við verið gengið út frá ákveðinni reiknireglu til að ákvarða ásættanlega fjarlægð vindmylla frá öðrum mannvirkjum, t.d. raflínum, m.t.t. ískasts, en hún er 1x (hæð spaða í hæstu stöðu + þvermál snúningsflatar spaða).

Virðingarfyllst,

Rut Kristinsdóttir
Sérfræðingur umhverfismála

---

^[1] <https://www.landsnet.is/vidskipti/netmalar/>

¹ <https://www.landsnet.is/library?itemid=3621e393-da27-4fe6-904e-76d3373f4932>

Undirritunarsíða

Rut Kristinsdóttir

Skipulagsstofnun

BT. Jóhanna Hrund Einarsdóttir
Borgartúni 7b,
105 Reykjavík

Efni: Vindorkuver á Grjóthálsi í Borgarbyggð – Matsáætlun. Nr. 317/2024

Vísað er til erindis Skipulagsstofnunar dags. 20. mars 2024, þar sem óskað er eftir að Vegagerðin gefi umsögn um matsáætlun ofangreindrar framkvæmdar skv. 21. gr. laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021.

Í erindinu er óskað eftir því að Vegagerðin fjalli um hvort stofnunin, út frá sínu starfssviði, hafi athugasemdir við það hvernig framkvæmdaraðili hyggst vinna að umhverfismati framkvæmdarinnar svo sem um skilgreiningu valkosta, gagnaöflun, úrvinnslu gagna, umhverfismat og framsetningu umhverfismatsskýrslu. Einnig, ef á skortir, hvaða atriðum hún telji að gera þurfi frekari skil eða höfð verði sérstaklega í huga við umhverfismat framkvæmdarinnar. Þá er óskað eftir því að Vegagerðin geri grein fyrir þeim leyfum sem eru á starfssviði stofnunarinnar og framkvæmdin er háð.

Áformað er að reisa vindorkugarð á Grjóthálsi við Holtavörðuheidi, á jörðunum Hafþórsstöðum og Sigmundarstöðum í Borgarbyggð, með uppsett heildarafl um 66-100 MW Gert er ráð fyrir að fjöldi vindmylla verði á bilinu 10-14 vindmyllur og að afl hverrar vindmyllu verði 6,6-7,2 MW. Framkvæmdar- og ábyrgðaraðili verkefnisins er Hrójónur ehf.

Vegagerðin starfar á grundvelli laga nr. 120/2012 sem framkvæmdastofnun samgöngumála. Lögbundið hlutverk Vegagerðarinnar er að byggja upp, viðhalda og reka samgöngukerfi ríkisins samkvæmt lögum þessum og öðrum lögum sem stofnunin starfar eftir. Vegagerðin annast samkvæmt því þau verkefni sem nánar greinir í lögnum og öðrum lögum og stjórnvaldsfyrirmælum sem um starfsemi hennar gilda. Afmarkast því stjórnsýslulega aðkomu Vegagerðarinnar að umræddri framkvæmd og lýtur því eftirfarandi umsögn stofnunarinnar einungis að þeim efnispáttum fyrirspurnarinnar er varða starfssvið Vegagerðarinnar.

Vegagerðin hefur kynnt sér matsáætlun framkvæmdaraðila og telur, með hliðsjón af hlutverki stofnunarinnar, að nægilega vel sé gerð grein fyrir helstu framkvæmdaþáttum, en óskar eftir eftirfarandi gögnum og upplýsingum til viðbót:

Stofnunin óskar eftir upplýsingum sem geta varðað umferðaröryggi svo sem nálægð framkvæmdasvæðis við vegi, sjónræn truflun vegfarenda, ískast og möguleika á ókyrrð í lofti sem getur haft áhrif á umferðaröryggi. Huga þarf að sjónrænum áhrifum á vegfarendur sem geta haft áhrif á umferðaröryggi.

Einnig er óskað eftir að framkvæmdaraðili gerir grein fyrir í umhverfismatsskýrslu hvernig á að koma íhlutum (farmi) á leiðarenda. Þá er m.a. átt við burð vega og brúa, ásamt áætlun um fyrirhugaða breikkun vega og vegamóta vegna flutninganna. Leggja þarf fram ferla sem sýna breiddarþörf ökutækja, t.d. í vegamótum. Stofnunin þarf að skoða borð þeirra búa sem fara þarf um og athuga hvort flutningur sé mögulegur.

Rétt er að taka fram að mögulegt tjón á innviðum Vegagerðarinnar sem verður af flutningunum verður á kostnað framkvæmdaraðila.

Virðingarfyllt
f.h. Vegagerðarinnar
Sigurður Friðgeir Friðriksson

Undirskrift

SIGURÐUR FRIÐGEIR

Síða 2/2

Vegagerðin

Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b
105 Reykjavík

Borgarnesi, dags. 2. apríl 2024
2404002/DG

Efni: Umsögn Borgarbyggðar – Beiðni um umsögn frá Skipulagsstofnun vegna vindorkugarðs á Grjóthálsi.

Vísað er til erindis Skipulagsstofnunar, dags 20.03.2024, þar sem óskað er umsagnar Borgarbyggðar vegna matsáætlunar fyrir framkvæmdir við vindorkugarð á Grjóthálsi í Borgarbyggð.

Í erindi Skipulagsstofnunar kemur m.a. fram að í umsögn umsagnaraðila skuli koma fram hvort umsagnaraðili hafi athugasemdir við það hvernig framkvæmdaaðili hyggst vinna að umhverfismati framkvæmdarinnar, út frá sínu starfssviði. Einnig segir að leyfisveitendur skuli í umsögn sinni gera grein fyrir þeim leyfum sem eru á starfssviði þeirra og framkvæmdin er háð.

Sveitarstjórn Borgarbyggðar tók erindið fyrir að undangenginni umfjöllun á fundi skipulags- og byggingarnefndar.

Á sveitarstjórnarfundum Borgarbyggðar nr. 252 þann 11.04.2024 var eftirfarandi bókað varðandi erindið:
*„Sveitarstjórn staðfestir bókun skipulags- og byggingarnefndar og gerir ekki athugasemd við matsáætlun fyrir framkvæmdir við vindorkugarð á Grjóthálsi.
Samþykkt með 8 atkvæðum, einn fulltrúi sat hjá (TDH)“*

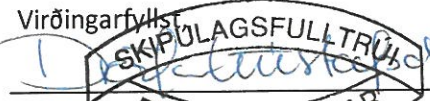
Erindið var tekið fyrir í skipulags- og byggingarnefnd Borgarbyggðar á fundi nr. 64 þann 5. apríl 2024 þar sem bókað var:

„Skipulags- og byggingarnefnd gerir ekki athugasemd við matsáætlun fyrir framkvæmdir við vindorkugarð á Grjóthálsi og vísar til endanlegrar afgreiðslu hjá sveitarstjórn. Nefndin telur að vel sé gert grein fyrir hvernig staðið verði að umhverfismati framkvæmdarinnar, skilgreiningu á valkostum, gagnaöflun, úrvinnslu gagna, umhverfismati og framsetningu umhverfismatsskýrslu.

Þau leyfi sem framkvæmdin er háð og fellur undir Borgarbyggð eru framkvæmdaleyfi og skipulagsáætlanir er liggja þurfa fyrir áður en framkvæmdir hefjast.

Borgarbyggð vill áréttta að endurskoðun aðalskipulags stendur yfir þar sem m.a. er gert ráð fyrir stefnumörkun er varðar virkjanaf framkvæmdir þar á meðal virkjun vindorku. Borgarbyggð hyggst einnig láta vinna greiningu á mögulegum staðsetningum vindorkuvera í sveitarfélaginu með það að markmiði að lágmarka neikvæð áhrif á umhverfi og samfélag.

Samþykkt samhljóða.“

Virðingarfyllt

Skipulagsfulltrúi Borgarbyggðar

Skipulagsstofnun
Umsögn send í Skipulagsgátt.

12. apríl 2024

Vindorkugarður á Grjóthálsi, Borgarbyggð. Umsögn heilbrigðiseftirlits

Upplýsingar um kynningu á matsáætlun ofangreindrar framkvæmdar barst undirrituðum þann 20. mars 2024 vegna áskriftar af efni í Skipulagsgátt. Ekki var óskað formlega eftir umsögn Heilbrigðiseftirlits Vesturlands þó stofnunin hafi verið á lista yfir umsagnaraðila og skilað umsögn um málið á fyrri stigum árið 2020.

Matsáætlunin er unnin af Cowi í mars 2024 fyrir Hrójónur ehf. sem áformar að reisa 66-100MW vindorkugarð innan jarðanna Hafþórsstaða og Sigmundarstaða í Borgarbyggð. Gert er ráð fyrir að fjöldi vindmylla verði 10-14 og ð afl hverrar veri 6,6-7,2 MW. Heilbrigðiseftirlit Vesturlands gerir eftirfarandi athugasemdir við tillögu að matsáætlun framkvæmdarinnar.

1.3 Breyting á fyrri áformum um vindorkugarð.

Heilbrigðiseftirlitið hefur skilning og telur mikilvægt að unnt sé að velja vindmyllur í samræmi við framþróun tækni þannig að ef koma fram tegundir sem eru öflugri og hagkvæmari svo ekki sé talað um hljóðlátari eða heppilegri vegna umhverfisáhrifa þá sé leyfisferlið ekki bundið við tiltekna gerð ef svo kann að vera.

1.4 Matskylda framkvæmdar og leyfi

Varðandi starfsleyfi þá er ekki útilokað að starfsleyfi geti náð til áhrifasvæðis s.s. vegna vöktunar áhrifaþátta ef löggjöf heimildar það. Þetta gæti t.d. átt við ef framkvæmdin hefði áhrif í samræmi við lög um stjórn vatnamála t.d. á yfirborðsvatn eða grunnvatn. Þá væri líklegt að með starfsleyfi fyrir virkjun myndi vera vísað í sjálfstætt plagg sem fæli í sér samþykka vöktunaráætlun og hefði því meiri sveigjanleika en starfsleyfið sjálft. aðalforsenda útgáfu starfsleyfis er að það sé í samræmi við skipulag.

2.1 og 2.2. Landskipulagsstefna 2015-2026

Mikilvægt er að staðsetning vindorkuvera taki mið af gildandi landskipulagsstefnu og þeirra þátta sem stefnan gerir ráð fyrir að séu sérstaklega greind vegna byggingu vindorkuvera. Hún sé jafnframt í samræmi við lög um verndar- og orkunýtingaráætlun.

2.4 Aðalskipulag

Enn sem komið er er framkvæmdin ekki á dagskrá en fram kemur að stefnumarkandi vinna standi yfir við endurskoðun á aðalskipulaginu sem tekur sérstaklega til vindorku.

Ekki liggur fyrir hvar eða hvernig vegir verða lagðir en í matsáætlun þarf að fjalla um áhrif af veglagningu. Fram kemur að vegir verða u.þ.b. 12 km.

2.4 Rammaáætlun

Fram kemur að framkvæmdin er ekki á dagskrá skv. Rammaáætlun 4. Verkefnið er kynnt sem eitt af mörgum mögulegum verkefnum í verkefnisstjórn Rammaáætlunar í 5. áfanga og er háð niðurstöðu þess.

2.5 Verndarsvæði

Ef engin vatnsverndarsvæði eru innan tilgreind innan framkvæmdasvæðisins væri gott væri að tilgreina það sérstaklega og nálægð við næstu vatnsverndarsvæði eða eftir atvikum vatnstökusvæði ef sérstök verndarsvæði hafa ekki verið skilgreind. Einnig þarf að athuga í tengslum við skipulagsgerð hvort þar gætu leynst framtíðarvatnsverndarsvæði.

5.1.2- 5.3.2 Áætlun um mat á umhverfisáhrifum.

Gera þarf grein fyrir öllum þáttum er varðar möguleg áhrif á almenning, sérstaklega á það við hvað varðar búsetu, íveru í sumarhúsum og útivist. Fjallað er um sjónræn áhrif í skýrslunni en rétt er að fjalla einnig um hljóðvist í tengslum við þetta. Hljóð getur valdið ónæði þó að hljóðstyrkur sé leyfilegur skv. reglugerð um hávaða. Stöðugur niður gæti þannig haft verulega neikvæð áhrif á fólk.

Fjalla þarf um þau byggingarefni sem framkvæmdin er byggð úr. Hvernig þau geta brotnað niður og mögulega haft neikvæð áhrif í næsta nágrenni eða grunnvatni.

Þó svo að framkvæmdareitur sé utan við skilgreiningu verndarsvæða (utan hverfisverndarsvæða ætti að skoða hvort svæðið hafi einhverja sérstöðu svo sem ef það fellur undir skilgreiningu á óbyggðu víðerni. Ef svo er þá er það svæði sem verða æ sjaldgæfari í heiminum og má reikna með að virði slíkra svæði muni aukast mikið í framtíðinni. Þá þyrfti að taka þetta inn í umhverfismatið ef mögulega er verið að fórna framtíðarmöguleikum.

5.5.1

Tilgreina ætti ef það eru tegundir innan framkvæmdasvæðis sem hafa hátt verndargildi skv. vistgerðarflokkun Náttúrufræðistofnunar.

Undirritaður telur ekki útilokað að vindmyllur geti haft neikvæð áhrif á virði nálægs lands og fasteigna vegna sjónrænna áhrifa og vegna breytinga á hljóðstigi. Kanna ætti í umhverfismati viðhorf íbúa á svæðinu og ferðaþjónustuaðila til vindorkugarðs á þessum stað.

Virðingarfyllst,

Þorsteinn Narfason
framkvæmdastjóri.

Minjastofnun
Íslands

The Cultural
Heritage Agency
of Iceland

Minjavörður Vesturlands
Hafnargata 3 340
Stykkishólmur (354) 570 13
12 (354) 895 18 80
www.minjastofnun.is
Kennitala: 440113-0280

Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b
105Reykjavík

Stykkishólmur, 2. apríl 2024
MÍ202404-0017/ 6.07 / M.A.S.

Efni: Borgarbyggð. Vindorkugarður á Grjóthálsi, nr. 0317/2024: Kynning matsáætlunar (Mat á umhverfisáhrifum)

Skipulagsstofnun óskaði, með tölvupósti 20. mars 2024, eftir umsögn Minjastofnunar Íslands um kynningu matsáætlunar fyrir Vindorkugarð á Grjóthálsi, nr. 0317/2024.

Áformað er að reisa vindorkugarð á Grjóthálsi við Holtavörðuheidi, á jörðunum Hafþórsstöðum og Sigmundarstöðum í Borgarbyggð, með uppsett heildarafl um 66-100 MW Gert er ráð fyrir að fjöldi vindmylla verði á bilinu 10-14 vindmyllur og að afl hverrar vindmyllu verði 6,6-7,2 MW. Framkvæmdar- og ábyrgðaraðili verkefnisins er Hrójónur ehf. Innan framkvæmdasvæðisins er búið að staðsetja helstu framkvæmdahluta verksins s.s. vegi, vindmyllur og efnistökusvæði, í samræmi við þær upplýsingar sem liggja fyrir á þessu stigi. Staðsetning framkvæmdahluta getur breyst í samræmi við niðurstöður umhverfismats.

Vegna eðlis vindorkuverkefna og hraðrar tækniþróunar í þeim geira er ekki unnt að sjá nákvæmlega fyrir gerð, hæð, fjölda eða staðsetningu vindmylla. Áætlað er að notaðar verði vindmyllur sem eru um 180 m háar. Miðað við þær vindmyllur sem koma til greina á þessu stigi og henta vel fyrir íslenskt veðurfar er reiknað með að turnhæð vindmylla geti orðið um 102,5 m og spaðalengd um 80 m.

Fyrir hverja vindmyllu þarf steypa undirstöðu. Á þessu stigi er reiknað með að undirstöður verði um 20-30 m að þvermáli þar sem þær eru breiðastar en um 5-6 m þar sem undirstaða tengist turni. Dýpt/þykkt undirstöðu er alla jafna um 3-4 m en gæti verið breytilegt eftir staðsetningu.

Við hverja vindmyllu verður kranaplan sem er um 2.700 m², þar sem vinnan við uppsetningu vindmyllunnar fer fram á. Einnig verður geymslusvæði fyrir vindmylluspaða til hliðar við kranaplan sem er svipað að umfangi og kranaplanið.

Ásamt vindmyllum verða vegir lagðir innan framkvæmdarsvæðis til uppsetningar, viðhalds og eftirlits með mannvirkjum. Vegir innan svæðið verða u.þ.b. 12 km.

Magnús A Sigurðsson
Minjavörður
magnus@minjastofnun.is

Gert er ráð fyrir að leggja strengi og kapla meðfram vegum innan svæðis. Í safnstöð raforku verður spennan hækkuð í 132 kV og leidd þaðan í tengivirki Landsnets. Gera má rá fyrir að safnstöð raforku verði um 2000-3000 m² að flatarmáli.

Setja þarf upp tímabundna aðstöðu fyrir verktaka á svæðinu sem felur að öllum líkindum í sér aðstöðu í færanlegum húsum/gámum, bílastæðum og geymslusvæðum.

Í kafla 5.8 er fjallað um fornminjar. Þar kemur fram að búið sé að kanna fornleifar á framkvæmdarsvæðinu. Skráðar voru 12 fornleifar á jafnmörgum minjastöðum á úttektarsvæðinu og voru 11 metnar í stórhættu vegna fyrirhugaðra framkvæmda en ein í hættu.

Athugasemdir Minjastofnunar Íslands

Ekki liggur fyrir áætlun um staðsetningu mannvirkja innan úttektarsvæðanna og eru allir minjastaðir innan svæðanna taldir í stórhættu þar til annað kemur í ljós. Minjastofnun Íslands mun úrskurða þegar það að kemur hvort minjar megi víkja í framkvæmdum og sömuleiðis um til hvaða mótvægisáðgerða þarf að grípa í þeim tilvikum þar sem ljóst þykir að fornminjar séu í yfirvofandi hættu vegna fyrirhugaðra framkvæmda.

Bent skal á að í 21. gr. laga um menningarminjar (Nr. 80/2012) stendur m.a.:

Fornleifum, sbr. 3. mgr. 3. gr., jafnt þeim sem eru friðlýstar sem þjóðminjar og þeim sem njóta friðunar í krafti aldurs, má enginn, hvorki landeigandi, ábúandi, framkvæmdaraðili né nokkur annar, spilla, granda eða breyta, hylja, laga, aflaga eða flytja úr stað nema með leyfi Minjastofnunar Íslands.

Einnig minnir stofnunin á 2. mgr. 24. gr. sömu laga sem hljóðar svo:

Ef fornminjar sem áður voru ókunnar finnast við framkvæmd verks skal sá sem fyrir því stendur stöðva framkvæmd án tafar. Skal Minjastofnun Íslands láta framkvæma vettvangskonnnun umsvifalaust svo skera megi úr um eðli og umfang fundarins. Stofnuninni er skylt að ákveða svo fljótt sem auðið er hvort verki megi fram halda og með hvaða skilmálum. Óheimilt er að halda framkvæmdum áfram nema með skriflegu leyfi Minjastofnunar Íslands.

Nánari upplýsingar veitir undirritaður.

Virðingarfyllst,

Magnús A Sigurðsson
Minjavörður Vesturlands